

בס"ד, חכים/כללי/80974
ירושלים, כ"ה ב אדר א, תשס"ה
6 במרץ, 2005

הגיגים לקראת הדיון על חופש הביטוי

מאת: ח"כ אברהם רביץ

בראשית ב' ז: "ויפח באפיו נשמת חיים, ויהי האדם לנפש חיה"
מתרגם אונקלוס: "והוה באדם לרוח ממללא".
רש"י: "שמתוסף בו דעה ודיבור".

חופש הדיבור – חופש הביטוי

חופש הדיבור הוא מעצם היות האדם. אדם הוא בהגדרה מין המדבר. אחד מארבע דרגות היצירה: דומם, חי, צומח מדבר.

יש לדקדק ולומר זכות הדיבור, כי דיבור הוא זכות טבעית באשר אדם הוא אדם. אבל זכות זו היא רק בדיבור ואם יש פעמים צורך לזמן ולענין להפסיקו, ניתן לעשות זאת על ידי פיסקת ההגבלה. כי הזכות זורמת וממשיכה אך פיסקת ההגבלה עוצרת את הזכות. האדם אינו צריך לקבלו מהחברה ואינו זקוק להיתר ממאן דהו, ולכן אין זה מתאים לגבי דיבור להשתמש במושג חופש הדיבור אלא זכות הדיבור.

חופש הביטוי הוא החופש הניתן לאדם בהסכמה מכלל החברה האנושית והוא יכול שיכלול את כל צורות הביטוי החל מדיבור, עבור אל צורות ביטוי כמו אמנות לסוגיו, יצירה אמנותית או מדעית, ובכל כלי כמו עתונות, ספרים, שימוש באלקטרוניקה וכו'. אם החברה סבורה כי יש להגביל ביטויים מסיבות שונות כמו ניסויים מדעיים הפוגעים בבני אדם, בבעלי חיים או בסביבה, וכן פרסומים או יצירות אמנות שענינם פגיעה במוסר, הפצת שואה או מלחמה, ראוי לה שתאמר את דברה ותמנע מלכתחילה את חופש הביטוי מעניינים שאינם ראויים, ולא להתיר הכל ולאחר מכן לאסור על ידי פיסקת ההגבלה.